

Sygn. akt I C 796/17 upr.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 listopada 2017 r.

Sąd Rejonowy w Piszcu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSR Anna Gajewska
Protokolant:	sekr. sądowy Judyta Masłowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 października 2017 r. w P.

sprawy z powództwa G. C., A. Z., A. G.

przeciwko P. K.

o zapłatę

o r z e k a :

I. Zasądza od pozwanego P. K. solidarnie na rzecz powodów G. C., A. Z., A. G. kwotę 3 788,50 zł (trzy tysiące siedemset osiemdziesiąt osiem złotych 50/100) wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie uregulowanych w art. 481 § 2 k.c. od dnia 03.07.2017r. r. do dnia zapłaty.

II. Oddala powództwo w pozostałej części.

III. Zasądza od pozwanego P. K. solidarnie na rzecz powodów G. C., A. Z., A. G. kwotę 1 343,55 zł (jeden tysiąc trzysta czterdzieści trzy złote 55/100), tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 796/17 upr

UZASADNIENIE

Powodowie G. C., A. Z. i A. G. wniesli o zasądzenie od pozwanego P. K. kwoty 5 862,95 zł z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazali, że prowadzą działalność gospodarczą pod nazwą P.U.H. (...) s.c. z siedzibą w T.. W ramach owej działalności udzielili pozwanemu pożyczki gotówkowej w kwocie 5 090,00 zł, w oparciu o umowę z dnia 29 marca 2016 roku. Pozwany miał obowiązek spłacać pożyczkę w 24 ratach miesięcznych – płatnych do 10-go dnia każdego miesiąca, począwszy od 10 maja 2016 roku. Pozwany nie wywiązał się z warunków umowy, nie wpłacił już pierwszej raty pożyczki. W związku z tym powodowie wypowiedzieli umowę pożyczki z zachowaniem okresu wypowiedzenia oraz wezwali pozwanego do spłaty zobowiązania. Pomimo wezwania do zapłaty, pozwany nie dokonał zapłaty żądanej kwoty. Powodowie podali, iż na kwotę dochodzoną pozwem składa się: kwota 5 090,00 zł z tytułu niespłaconego kapitału pożyczki, kwota 305,14 zł z tytułu niespłaconych odsetek kapitałowych na dzień 5 grudnia 2016 roku, kwota 65,63 zł z tytułu niespłaconych odsetek za opóźnienie od niespłaconych w terminie rat pożyczki, naliczonych na ostatni dzień wypowiedzenia umowy pożyczki, czyli na 5 grudnia 2016 roku oraz kwota 402,18 zł z tytułu odsetek za

opóźnienie od zadłużenia przeterminowanego, liczonych od dnia wymagalności całej pożyczki tj. od dnia 6 grudnia 2016 roku do dnia 29 czerwca 2017 roku.

Nakazem zapłaty z dnia 18 lipca 2017 roku wydanym w sprawie I Nc 827/17, Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu (k. 16).

W ustawowym terminie pozwany wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty z dnia 18 lipca 2017 roku zaskarżając wydany nakaz w całości i zarzucając nieważność umowy pożyczki zawartej z powodami.

W uzasadnieniu sprzeciwu pełnomocnik pozwanego wskazał, iż umowa pożyczki z dnia 29 marca 2016 roku zawarto pomiędzy powodami a P. K. jest nieważna, gdyż jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego, z ustawa i jest próbą obejścia art. 359 § 2¹ k.c. Pełnomocnik pozwanego podał, iż P. K. otrzymał faktycznie pożyczkę w kwocie 3000 zł, albowiem kwota 2 090 zł nigdy nie została mu udostępniona, a stanowi ona kwotę prowizji naliczoną zgodnie z § 1 ust. 3 i § 10 umowy pożyczki. Tak wysoka kwota prowizji jest wyzyskiem pozwanego. Podobnie rzeczywista roczna stopa oprocentowania w wysokości 98,55 % jest 10 razy większa niż wysokość odsetek maksymalnych. (k. 19-20)

W odpowiedzi na złożonych sprzeciw powodowie podnieśli, iż wysokość prowizji była wyraźnie określona w umowie pożyczki zawartej pomiędzy stronami, a tym samym była znana pozwanemu. Wskazali, iż część kwoty, jaką pozwany miał otrzymać w ramach umowy z dnia 29 marca 2016 roku została przekazana na spłatę innego zobowiązania P. K., wynikającego z zawartej przez niego umowy pożyczki numer (...) w dniu 7 sierpnia 2015 roku. Powodowie zaprzeczyli, by postanowienia umowy pożyczki z dnia 29 marca 2016 roku były sprzeczne z ustawą lub zasadami współżycia społecznego, natomiast możliwość zastrzeżenia prowizji jest zgodna z przepisami ustawy o kredycie konsumenckim, a jej wysokość została zaakceptowana przez obie strony w/w umowy pożyczki (k. 28-30).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany P. K. zawarł w dniu 29 marca 2016 r. z powodami A. Z., A. G., G. C. prowadzącym działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod firmą (...), A. G., (...) Spółka Cywilna z siedzibą w T. umowę pożyczki na kwotę 3 000 zł. Pożyczkodawca na podstawie umowy doliczył do pożyczki prowizję w kwocie 2 090 zł oraz kwotę odsetek należnych za cały okres obowiązywania umowy 652,69 zł. Całkowita kwota pożyczki wynosiła 5 652,69 zł i miała być spłacona w 24 ratach miesięcznych, pierwsza rata w kwocie 250,45 zł, zaś kolejne w kwocie po 234,88 zł.

Pozwany, który już wcześniej zawarł z powodami w dniu 7 sierpnia 2015 roku umowę pożyczki numer (...), wyraził zgodę na to, by część całkowitej kwoty pożyczki udzielonej mu w ramach umowy z dnia 29 marca 2016 roku tj. kwota 2 171,79 zł, została przekazana na spłatę jego zadłużenia wynikającego z umowy pożyczki z dnia 7 sierpnia 2015 roku.

Pismem z dnia 18 maja 2016 r. powodowie wezwali pozwanego do zapłaty pierwszej raty pożyczki w kwocie 251,04 zł. Następnie, pismem z dnia 10 listopada 2016 roku wypowiedzieli umowę pożyczki z dnia 29 marca 2016 roku wzywając jednocześnie pozwanego do zapłaty kwoty 5 416,80 zł obejmującej kwotę pożyczki 5 090,00 zł, oprocentowanie pożyczki do dnia zapłaty 278,80 zł i kwotę 48,00 zł tytułem odsetek od zadłużenia przeterminowanego na dzień 10.11.2016r. Do pozwanego zostało także skierowane przedsądowe wezwanie do zapłaty z dnia 20 marca 2017 roku.

Powód nie wpłacił ani jednej raty pożyczki w związku z umową zawartą w dniu 29 marca 2016 roku.

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o następujące dowody, którym Sąd dał wiarę: umowy pożyczki wraz z harmonogramem spłat k 8-10, 33-37, wezwania do zapłaty k. 12, 14, wypowiedzenie umowy pożyczki k. 13, oświadczenie P. K. k. 32

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo częściowo zasługiwało na uwzględnienie.

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na dokumentach przedstawionych przez powodów, dając im w całości wiarę. Nie były one kwestionowane przez pozwanego, który podnosił fakt nieważności całej umowy zawartej między nim a powodami, lecz nie wskazywał także, by wpłacił na rzecz powodów jakąkolwiek kwotę w związku z zawartą umową pożyczki z dnia 29 marca 2016 roku.

Przed wszystkim należy wskazać, iż z przedstawionych przez powodów dokumentów nie wynikało, by kwota pożyczki udzielonej pozwanemu wynosiła 5 090,00 zł. Zgodnie z art. 720 kc, przez umowę pożyczki pożyczkodawca przenosi na pożyczkobiorcę własność określonej ilości pieniędzy, a pożyczkobiorca zobowiązuje się zwrócić taką samą ilość pieniędzy.

W przedmiotowej sprawie z dokumentów złożonych przez powodów nie wynikało, by kwota pożyczki wyniosła 5 090,00 zł. Taka kwota nie została pozwanemu przekazana, nie wynikała również z żadnego dokumentu złożonego przez powoda. Sąd ocenił transparentność, jasność i jednoznaczność umowy z 29 marca 2016 r., pod kątem ochrony praw konsumentów, bowiem stosunek prawny łączący strony objęty był przepisami ustawy o kredycie konsumenckim.

Z dokumentu pożyczki wynikało, że powodowie udzielając pozwanemu pożyczki w wysokości 3 000 zł, obciążyli go kwotą 2 090,00 zł prowizji. Nie wyjaśnili przy tym, czym była uzasadniona tak wysoka należność owej prowizji.

W rzeczywistości pożyczka wynosiła 3 000 zł i kwota ta jest o tyle istotna, że powinna stanowić punkt wyjścia dla oceny dopuszczalności wysokości prowizji za jej udzielenie, pod kątem wycisku pozwanego będącego konsumentem. Sama prowizja stanowiła bowiem, jak słusznie podniósł pełnomocnik pozwanego, aż 69 % udzielonej pożyczki. W ocenie Sądu przymuszenie pozwanego do zapłaty prowizji o w/w wysokości od udzielonej pożyczki stanowiło ewidentny wycisk, nie znajdujący podstawy prawnej. Zasady logiki, doświadczenia życiowego wskazywały, że nikt nie zgodziłby się dobrowolnie do zapłaty prowizji od udzielonej pożyczki, która swoją wysokością niemalże równa się kwocie samej pożyczki. Nie byłoby to bowiem ekonomicznie uzasadnione.

Konstatację tą potwierdza wysokość rzeczywistej rocznej stopy procentowej wynoszącej 98,55 %, na co słusznie zwrócił uwagę pełnomocnik pozwanego, a więc wielokrotnie przekraczająca dwukrotność odsetek ustawowych za opóźnienie w skali roku, określających maksymalną wysokość oprocentowania kredytów i pożyczek.

W ocenie Sądu uregulowanie umowy zawarte w § 10 pkt. 1 dotyczące wysokości prowizji należnej za udzieloną pozwanemu pożyczkę musi zostać uznane za abuzywne.

W ocenie Sądu, żądanie prowizji w wysokości 2 090,00 zł (czyli prawie 70 % kwoty pożyczki) jest nieuzasadnione. Obciążanie konsumenta takimi kosztami – zdaniem Sądu – należy ocenić jako mające na celu obejście przepisów o odsetkach maksymalnych, a zatem jako nieważne. Zgodnie bowiem z przepisem art. 58 § 1 k.c., czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Zgodnie zaś z przepisem art. 58 § 3 k.c., jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana.

Żądanie tak wysokiej, w stosunku do głównego świadczenia w postaci pożyczki, prowizji od jej udzielenia, podejmowane w interesie powoda, uznać należy za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, jako prowadzące do nadmiernego, nieuzasadnionego i nieadekwatnego obciążenia pozwanego występującego jako konsument w stosunku do będącego przedsiębiorcą powoda.

Powodowie uzasadniając roszczenie w zakresie w/w kwoty powołali się na zapis umowy pożyczki, z treści którego wynikała przedmiotowa kwota prowizji, uprawniający powodów do jej naliczenia. Niewątpliwie powodowie byli uprawnieni do naliczenia prowizji związanej z pożyczką udzieloną pozwanemu w dniu 29 marca 2016 roku, jednakże tak zawyżona wysokość prowizji, narusza interesy ekonomiczne konsumenta i może przynosić powodom nieuzasadnione korzyści finansowe. Nakładając na pozwanego tak wysoką prowizję z tytułu kolejnej pożyczki

udzielonej P. K. powodowie wykorzystali sytuację, w jakiej znalazł się pozwany, który już posiadał określone zadłużenie w stosunku do powodów z tytułu pożyczki zaciągniętej uprzednio, a tym samym, zmuszony był do zaakceptowania warunków umowy pożyczki z dnia 29 marca 2016 roku, mimo, że były one dla niego ewidentne krzywdzące, w zakresie wysokości ustalonej prowizji.

W ocenie Sądu, mając powyższe na uwadze, jako uzasadnioną można uznać kwotę prowizji od udzielonej pożyczki w wysokości 300 zł, czyli 10 % kwoty pożyczki.

W efekcie wobec ewidentnego wzytku zawartego w żądaniu zapłaty, Sąd na podstawie art. 720 §1 kc uwzględnił jedynie kwotę rzeczywistej pożyczki, która jak wynika z dokumentów dołączonych do pozwu wynosi 3 000 zł i prowizji 300 zł. Uwzględniając fakt, iż pozwany był zobowiązany do spłaty pożyczki w 24 ratach miesięcznych, Sąd przy przyjęciu kwoty pożyczki (kapitał plus prowizja) 3 300 zł, ustalił raty pożyczki na kwotę 137,50 zł.

Zgodnie z treścią art. 359 k.c. odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub z decyzji innego właściwego organu, jeżeli wysokość odsetek nie jest w inny sposób określona, należą się odsetki ustawowe. W związku z tym od zasądzonego roszczenia orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu.

Tym samym, od wyżej ustalonej kwoty pożyczki, powodom należy się kwota 186,52 zł tytułem niespłaconych odsetek kapitałowych, skapitalizowanych na dzień wypowiedzenia umowy pożyczki – 5 grudnia 2016 roku (§ 5 ust. 1 i 2 umowy), kwota 42,50 zł tytułem niespłaconych odsetek za opóźnienie od niespłaconych w terminie rat pożyczki (§ 8 ust. 1 i 2 umowy) oraz kwota 259,48 zł, tytułem odsetek za opóźnienie od niespłaconego kapitału pożyczki od dnia wymagalności pożyczki tj. 6 grudnia 2016 roku do dnia 29 czerwca 2017 roku (§ 9 ust. 4 umowy pożyczki).

W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach orzeczono na zasadzie art. 100 zd. 1 k.p.c, mając na uwadze okoliczność, iż powodowie wygrali niniejszą sprawę w części (65 %).